

Sneum-Tjæreborg lokalråd
Sønderbyvej 38
6731 Tjæreborg

Kystdirektoratet
J.nr. 20/05818-13
Ref. Johanne Raakjær Nielsen
23-03-2022

Att.: Flemming Storgaard og Elisabeth M. Rasmussen

Dispensation til madpakkehus, shelter og stormflodssøjle inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

Sneum-Tjæreborg Lokalråd har søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til madpakkehus og shelter inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 71 Allerup By, Sneum og en stormflodssøjle inden for strandbeskyttelseslinjen omkring matrikelskellet mellem 66 og 67a Allerup By, Sneum i Esbjerg Kommune.

Kystdirektoratet meddelte d. 1. august 2019 dispensation til det ansøgte projekt. Afgørelsen blev påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som traf afgørelse d. 22. januar 2021. Miljø- og Fødevareklagenævnet ophævede Kystdirektoratets afgørelse og hjemviste sagen til fornyet behandling.

Kystdirektoratet modtog d. 27. februar 2022 et revideret ansøgningsmateriale fra ansøger.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021 af lov om naturbeskyttelse.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Sagens historik

Sneum-Tjæreborg og Darum Lokalråd søger i 2019 om dispensation til at opføre et madpakkehus på ca. 50 m², to shelters og en stormflodssøjle inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommene matr. nr. 66 og 71 Allerup By, Sneum.

Kystdirektoratet meddelte d. 1. august 2019 dispensation til det ansøgte projekt (j.nr. 19/01271-10). Afgørelsen blev efterfølgende påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Den 22. januar 2021 traf Miljø- og Fødevareklagenævnet afgørelse i sagen (sagsnr. 19/06980). Klagenævnet ophævede Kystdirektoratets afgørelse og hjemviste sagen til fornyet behandling.

På baggrund af klagenævnets afgørelse anmodede Kystdirektoratet ansøger information om den potentielle øgede aktivitet/ophold det ansøgte ville kunne medføre og på baggrund af svaret fra ansøger sendte Kystdirektoratet den 23. november 2021 en foreløbig vurdering af projektet til ansøger.

Den 27. februar 2022 modtog Kystdirektoratet en tilbagemelding på den foreløbig vurdering, der bl.a. indeholdte et revideret ansøgningsmateriale. Ansøgningen ændres nu til et madpakkehus på ca. 30 m² og der søges kun om en enkel shelter i stedet for to, som placeres i nærheden af toiletbygningen. Stormflodssøjlen placeres øst for parkeringspladsen. Derudover indeholdt tilbagemeldingen information om sorthovedet måge.

Det reviderede ansøgte projekt:

Ifølge det reviderede ansøgningsmateriale søges der om et madpakkehus og en shelter inden for strandbeskyttelseslinjen på matr. nr. 71 Allerup By, Sneum og en stormflodssøjle inden for strandbeskyttelseslinjen omkring matrikelskellet mellem matr. nr. 66 og 67a Allerup By, Sneum (fig. 1 og 2).

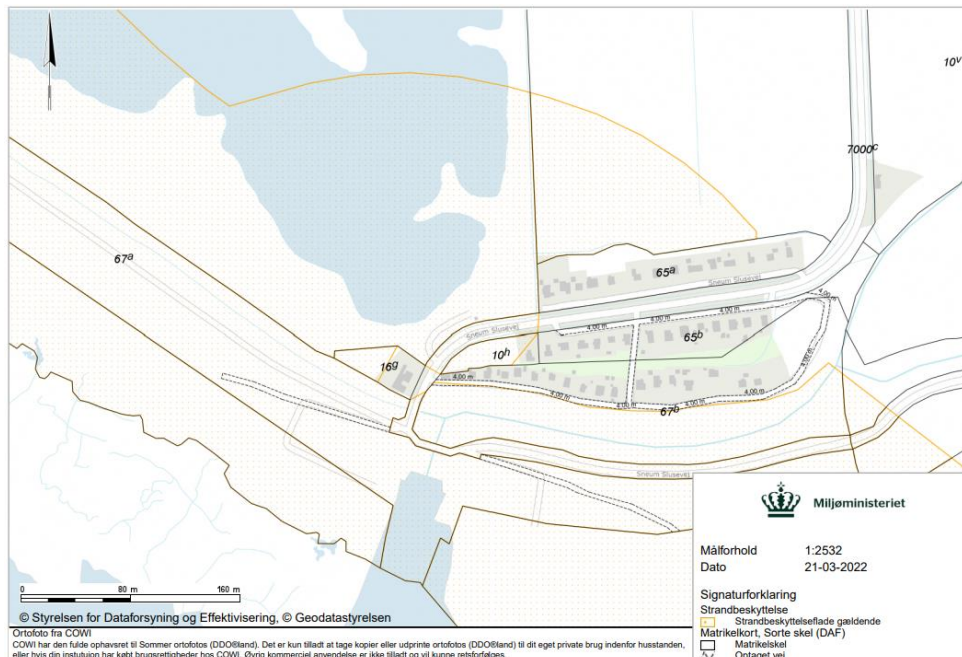

Fig. 1. Kort fra området. Det orange prikkede område markerer det strandbeskyttede areal. De umatrikulerede arealer ud til kysten samt stranden er dog også omfattet af bestemmelserne om strandbeskyttelse. De sorte streger markerer de vejledende matrikelskel.

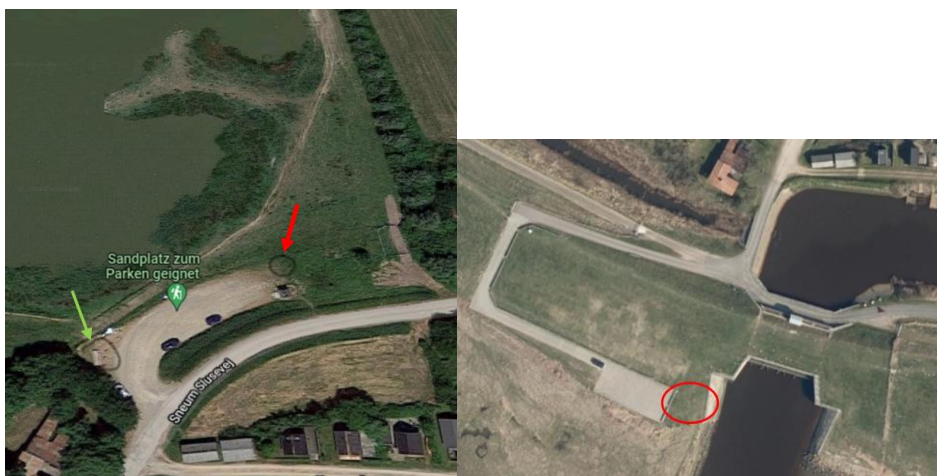

Fig. 2. Venstre luftfoto: Ønsket placering af madpakkehus (cirkel ved grøn pil) og shelter (cirkel ved rød pil). Højre luftfoto: Rød cirkel angiver ønsket placering af stormflodssøjlen.

Madpakkehus: Der søges om et madpakkehus på ca. 30 m² og med en maksimal højde på 3,5 m. Den ønskede udformning af madpakkehus ses på fig. 3. Madpakkehuset ønskes placeret ved parkeringspladsen ved søen, hvor der i forvejen er bordbænkesæt og eksisterende høje træer på den ene side. Nogle af væggene ud mod søen vil være dækket af plexiglas, som ansøger vurderer vil kunne fungere som en støjbarriere samtidig med at der er udsyn ud over søen.

Fig. 3. Ønsket udformning af madpakkehus.

Shelter: Der søges om én shelter, som maksimalt er 4,5 m dyb, 5,5 m bred (tagmål) og 2 m høj (fig. 4). Den ønskes placeret nær toiletbygningen, der findes på stedet i forbindelse med parkeringspladsen ud til søen (fig. 2).

Fig. 4. Ønsket udformning af shelter.

Stormflodssøjle: Der søges om en stormflodssøjle, der er 4,5 m høj med en placering øst for parkeringspladsen ved slusen (fig. 2). I det reviderede ansøgningsmateriale har ansøger tilsendt et skitseforslag på stormflodssøjlen.

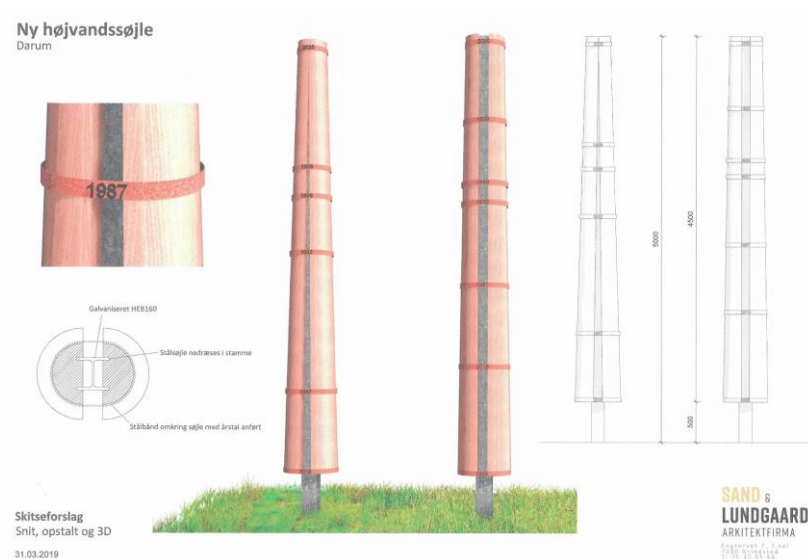

Fig. 5. Skitseforslag på stormflodssøjlen.

Det ansøgte ønskes opført på matrikler, der er ejet af Darum-Tjæreborg Digelag. Ansøger har indhentet accept fra ejeren til at opføre det søgte.

Ansøgers begrundelser for projektet:

Sneum Sluse ligger ved Vadehavet syd for Esbjerg. Ansøger beskriver, at området i dag er velbesøgt af områdets beboere. Med det ansøgte bliver de eksisterende faciliteter (toilet, parkeringsplads m.v.) udbygget, med det formål at tiltrække flere målgrupper og at medvirke til at udbrede kendskabet til Nationalpark Vadehavet (NPV) og UNESCO Verdensarv (UV).

Shelterets giver mulighed for overnatning i naturen og madpakkehuset giver lægemulighed for forbipasserende og andre på udflugt.

Stormflodssøjlen skal visualisere stormfloderne gennem tiderne og på den måde indirekte fortælle om digets og slusens formål og om det barske liv ved Vadehavet.

Ansøger beskriver, at det ansøgte er en del af et projekt, der samlet skal bidrage til at fortælle digehistorie, oplyse om fuglelivet ved Sneum Digesø og give de besøgende indtryk af slusens betydning for området. Med tilgængelig kvalificeret viden om stedets historie, funktion og rige dyreliv vil projektet skabe bevidsthed, respekt og øget glæde ved stedet og Vadehavet.

Af potentielle nye brugere af området og de ansøgte faciliteter nævner ansøger blandt andet familier, institutioner (børn og ældre), cyklister og andre forbipasserende.

Ansøgers information om den potentielle øgede aktivitet/ophold, der kan komme ved det oprindelige ansøgte projekt (mail af 18. august 2021):

"Potentielt øget aktivitet

Det er ganske rigtigt vanskeligt for arbejdsgruppen at give eksakte kvantitative tal på antal besøgende ved Sneum Sluse, såvel som situationen er i dag og som den kan blive hvis det ønskede projekt ved slusen realiseres. Efter bedste evne, vil vi forsøge at give oplysninger der på anden vis kan give et fornuftigt billede af aktiviteterne på området i dag og fremover.

Cyklister

Sneum Sluse er i forvejen et velbesøgt rekreativt område året rundt; selvfølgelig med det største antal besøgende i forårs- og sommermånederne. Den nationale cykelrute Nordkystruten (Vestkystruten) passerer Sneum Sluse og en væsentlig del af de besøgende ved slusen er cyklister. Det er også blandt den gruppe vi forudser, at de potentielle overnattende i de ønskede shelters vil komme fra.

Der er ikke nogen som helst form for luksusfaciliteter til rådighed for den gruppe og det er heller ikke tænkt ind i projektet. Der er et tørkloset i forvejen (som Esbjerg Kommune er ansvarlig for at servicere), men intet fersk vand og ingen mulighed for at benytte åben ild eller el.

Motorkøretøjer

De nuværende parkeringspladser er der ikke planer om at udvide. Derfor har vi ingen forventninger om at antallet af motorkøretøjer kan ændre sig. Parkering i forbindelse med et slusebesøg kræver at man benytter de autoriserede parkeringsmuligheder.

Gående

Da Sneum Sluse ikke ligger i umiddelbar nærhed af bebyggelse vil folk primært ankomme til sluseområdet pr. cykel eller i bil. For nuværende er der derfor ikke mange der kommer gående/vandrende til området.

Ornitologer og fugleinteresserede

Sneum Digesø er berømmet på grund af de enorme mængder af fugle, der raster eller overflyver søen og området omkring. Det har en væsentlig tiltrækningskraft på ornitologer og fugleinteresserede, der derfor udgør en ikke ubetydelig del af de besøgende. Er der exceptionelt sjældne fugle på besøg strømmer ornitologerne til fra nær og fjern. Sådan er det i dag og vi kan ikke forestille os at det antalsmæssigt vil ændre sig på grund af de nye faciliteter. Dansk Ornitologisk Forenings lokale afdeling har tildelt Sneum Sluse Projektet en støtteerklæring.

Sneum Hytteby

I forbindelsen med Sneum Sluse ligger en historisk samling af hytter, som tidligere fungerede som jagt- og fiskehytter. I dag fungerer hyttebyens 47 primitive små hytter som i et kolonihavemiljø, med stærke restriktioner ift opholdsperioder og brug. Der er ingen vand eller el i hytterne.

Vi taler altså ikke om luksushytter. Dette nævnt for at fortælle, at området i forvejen har en vis grad af permanente aktiviteter og liv. Men at der absolut ikke er nogen grund til at tro, at de påtænkte nye faciliteter skulle generere flere aktiviteter eller mere liv i forbindelse i relation til hyttebyen.

Hyttebyen har tildelt projektet en støtteerklæring.

Nationalpark Vadehavet (NPV)

Siden projektets opstart (januar 2019) har konsulenter fra Nationalpark Vadehavets sekretariat været rådgivende og vejledende i forhold til projektet og har delvis deltaget i projektgruppens møder. NPV har på intet tidspunkt udtrykt betænkeligheder omkring projektet og dermed heller ikke advaret eller på anden måde udtalt bekymring i forhold til et eventuelt øget besøgstal ved slusen.

NPV har i tilknytning til et stort formidlingsprojekt de har iværksat, blandt andet i samarbejde med Nordea-fonden, udvalgt Sneum Sluse til et såkaldt "Infosted" (<https://nationalparkvadehavet.dk/nyheder-vadehavet/2019/dec/formidlingsprojekt-sikret/>).

I den forbindelse har de indtænkt Sneum Sluse Projektet og har bevilliget projektets faciliteter 150.000 kr og derudover har de bevilget 2 x 10.000 kr. NPV er altså trygge ved projektets omfang og evt. indflydelse på natur- og dyreliv.

Esbjerg Kommune

Kommunen har via deres landdistriktskoordinator været vidende om og involveret i projektgruppens planer og arbejde. Tidligt udviste såvel forvaltning som politikere interesse for projektet og har støttet det direkte med et anseligt økonomisk beløb og indirekte ved tilkendegivelser ved møder vi har afholdt med Esbjerg Kommune i relation til projektet, hvor blandt andet kommunens miljøchef Christina Føns har været til stede ved et møde. I 2016 publicerede Esbjerg Kommune pjecen "Tag på tur til Sneum Digesø – oplevelser mellem marsk og vade", hvor der står: "Med Sneum Digesø har området ved Sneum Sluse udviklet sig til et rekreativt område i særklasse, som på årsbasis tiltrækker tusinder af mennesker fra nær og fjern".

(https://www.esbjerg.dk/Files/Filer/Din%20fritid/Naturoplevelser/Ta%20oud%20i%20naturen/Gr%C3%B8nne%20udflugtsm%C3%A5l/Sneum_Digesoe_2016_WEB.pdf)

Teksten er formuleret af konsulent i Nationalpark Vadehavet John Frikke, der har været med til at etablere Sneum Digesø og er en af de fagpersoner herhjemme, der har størst kendskab til Vadehavets fugleliv.

Øget lydniveau

Vi forventer ikke et forøget lydniveau.

Begivenheder

Arbejdsgruppen har ikke planer om at arrangere begivenheder ved Sneum Sluse.

Som helhed vil vi konkludere, at der ikke bliver tale om en markant øget aktivitet og at der dermed ikke er risiko for gener for dyrelivet eller naturen forbundet med etablering af de omtalte faciliteter. For dem der besøger Sneum Sluse vil den eksisterende naturoplevelse til gengæld blive optimeret.

Derudover antager vi i projektgruppen, at de mennesker der opsøger Sneum Sluse er natur- og friluftsinteresserede og dermed mennesker der værdsætter og passer på naturen og ved hvordan man opfører sig ift. dyrelivet i Nationalpark Vadehavet og Unesco Verdensarv."

Den ønskede placering af faciliteterne er inden for søbeskyttelseslinje og åbeskyttelseslinje. Området omkring diget er et fortidsmindeareal. Desuden er arealet syd for diget registreret som § 3 beskyttet strandeng i henhold til naturbeskyttelsesloven.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det ansøgte ligger i Natura 2000-område nr. 89, Vadehavet. Natura 2000-området omfatter 4 habitatområder og 10 fuglebeskyttelsesområder. Kystdirektoratet har vurderet, at habitatområde nr. 78 og fuglebeskyttelsesområde nr. 51 og 57 er relevante at inddrage i vurderingen af det ansøgte projekt. Denne vurdering er foretaget på baggrund af afstanden til de andre habitat- og fuglebeskyttelsesområder (mere end 9 km) set i forhold til karakteren og størrelsen af det ansøgte, herunder rækkevidden af de potentielle påvirkninger som det ansøgte kan medføre.

Madpakkehuset og shelter ligger i fuglebeskyttelsesområde nr. 51 og stormflodssøjlen ligger i habitatområde nr. 78 og fuglebeskyttelsesområde nr. 57. I fuglebeskyttelsesområderne indgår Ramsarområde nr. 27. Det ansøgte ønskes placeret op ad Sneum Digesø, også kaldet Sneum Engsø.

Udpegningsgrundlagene for habitatområdet og fuglebeskyttelsesområderne ses i bilag 3.

Herunder følger en gennemgang af de naturtyper og arter fra udpegningsgrundlagene, som på baggrund af gennemgang af basisanalysen for Natura 2000-område nr. 89 planlægningsperiode 2022-2027² og offentlige databaser er repræsenteret omkring projektområdet.

Kortlagt habitatnatur

Der er kortlagt habitatnaturtypen *strandeng (1330)* syd for parkeringspladsen ved slusen god og moderat tilstand, samt habitatnaturtypen *vandløb med vandplanter (3260)* i vandløbet nord for slusen (fig. 6). Det ansøgte placeres ikke inden for kortlagt habitatnatur.

² Natura 2000-basisanalyse 2022-2027, Vadehavet, Natura 2000-område 89 (H78, H86, H90, H239, F49, F51, F52, F53, F55, F57, F60, F63, F65, F67) - Miljøstyrelsen

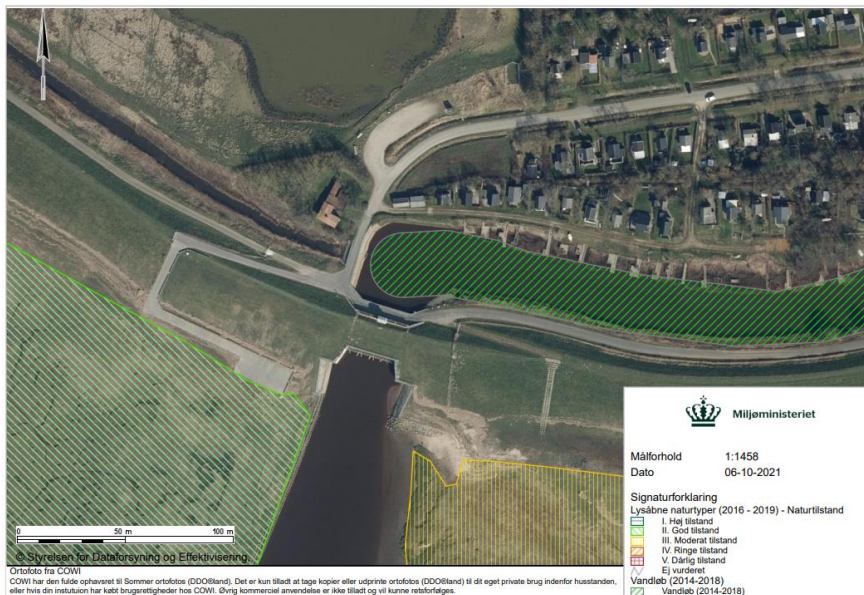

Fig. 6. Ortofoto af området ved Sneum Sluse. Grøn og gul skravering syd for diget markerer den kortlagte habitatnaturtype strandeng. Grøn skravering i Sneum Å markerer den kortlagte habitatnaturtype vandløb med vandplanter (3260)

Sorthovedet måge

Ifølge basisanalysen for Natura 2000-området er sorthovedet måge en fåtallig dansk ynglefugl i landets sydlige del. Sorthovedet måge yngler udelukkende i kolonier af hættemåge eller stormmåge på mindre øer og holme ved kysten eller i lagunesøer. I basisanalysen konstateres det, at sorthovedet måge har haft en fast ynglebestand i hættemågekolonien i Sneum Engsø. Antallet af par i kolonien varierer år for år, men tendensen viser, at bestanden er stigende, idet kolonien indtil 2010 bestod af 2 til 3 par, og at der i årene efter 2010 er registreret både 8, 9, 10 og 11 ynglepar. De 8 til 11 ynglepar i senere år betyder, at kolonien er landets største koloni for sorthovedet måge.

Det er kortlagt ét levested for sorthovedet måge i fuglebeskyttelsesområde nr. 51 hvilket er levestedet i Sneum Digesø 190 m nord af det ansøgte (fig. 7). På DOFbasen³ er der foretaget talrige observationer af sorthovedet måge på lokaliteten "Sneum Digesø" registreret som bl.a. ynglende og rastende fra 2010-2021. I den nye basisanalyse for planperiode 2022-2027 er det kortlagte levested for sorthovedet måge i tilstandsklasse II (god tilstand). I basisanalysen begrundes det primært med, at området er isoleret fra prædatorer, at der er en del ynglende hættemåger på levestedet, som er med til at beskytte arten, og at området er forstyrrelsesfrit.

I en videnskabelig rapport fra DCE nr. 314 konstateres det at sorthovedet måge kan påvirkes af menneskelige forstyrrelser på ynglepladserne.⁴ I tabel 5.1 i videnskabelig rapport fra DCE nr. 363 konstateres det at rekreative aktiviteter har

³ <https://dofbasen.dk/> - Dansk Ornitologisk Forening

⁴ Videnskabelig rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 314 (Fugle 2012-2017) – 2019

en middel påvirkning af bestandsstørrelsen på sorthovedet måge.⁵ Det vurderes i en faglig rapport fra DMU⁶, at et midlertidig kriterie for gunstig bevaringsstatus for sorthovedet måge er, at reden og et område i en radius på 300 m skal være uforstyrret i periode 1.april-1.august. I basisanalysen vurderes der dog at være gode muligheder for at opretholde en bestand af sorthovedet måge, da der ikke er væsentlige trusler for artens forekomst og udbredelse i fuglebeskyttelsesområdet.

Fig. 7. Ortofoto af Sneum Digesø og Sneum Sluse, der viser de kortlagte potentielle levesteder i området. På øerne i søen er der kortlagt potentielle levesteder for sorthovedet måge og klyde og i kanalen langs diget er kortlagt potentielt levested for rørhøg.

Klyde

Klyden yngler ofte på småøer for at undgå prædation fra rovdyr, og er hovedsageligt i kolonier langs lavvandede fjordkyster og i salte eller brakke kystlaguner i områder med slikvader og åbne enge med kort vegetation. Klyden er også en trækfugl og overvintrer i Vestafrika og Sydvesteuropa.

Der er kortlagt et potentielt levested for klyde ca. 190 m nord for den ansøgte placering ude på øerne i Sneum Digesø (fig. 7). På DOFbasen er der foretaget

⁵ Størrelse og udvikling af fuglebestande i Danmark - 2019. Artikel 12-rapportering til Fuglebeskyttelsesdirektivet. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 46 s. - Videnskabelig rapport nr. 363 - Fredshavn, J.R., Holm, T.E., Sterup, J., Pedersen, C.L., Nielsen, R.D., Clausen, P., Eskildsen, D.P. & Flensted, K.N

⁶ Faglig rapport fra DMU, nr. 457 3. udgave, 2005, Kriterier for gunstig bevaringsstatus (Naturtyper og arter omfattet af EF-habitatdirektivet & fugle omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet)

talrige observationer af klyde på lokaliteten "Sneum Digesø" registreret som primært rastende og fouragerende, men også ynglende fra 2010-2021. Det kortlagte levested for klyde er i den basisanalyse for planperiode 2022-2027 vurderet til at være i tilstandsklasse II (god tilstand).

I fuglebeskyttelsesområde nr. 51 fluktuerer antallet af ynglende klydepar mellem 26 og 108 par. Det konstateres dog i basisanalysen, at bestandssvingningerne er inden for det naturlige, fordi arten flytter en del rundt i Vadehavet. Prædation fra rovdyr vurderes i basisanalysen til at være den største trussel for yngleforekomsten i fuglebeskyttelsesområdet. Derudover vurderes der fortsat at være gode muligheder for at opretholde en bestand af arten i fuglebeskyttelsesområde nr. 51. Den største trussel for klyde i fuglebeskyttelsesområde nr. 57 vurderes i basisanalysen til at være oversvømmelse af levesteder og ligeledes prædation fra rovdyr. Det vurderes dog at der fortsat er gode muligheder for at opretholde en bestand af klyde i dette fuglebeskyttelsesområde.

Rørdrum

Rørdrum knytter sig tæt til områder, der har store vanddækkende rørskove ved fjorde, søer og vandløb. Arten kan trække sydvest på under strenge vintre, men er overvejende en standfugl.

I overvågningen af rørdrummen er der registreret 1 til 7 territoriehævdende fugle fra 2004-2019, hvor der i 2017 var 7 og 2019 5 fugle. I basisanalysen begrundes det med, at rørdrummen formentlig har etableret sig i flere af digegravene i området, som er dækket af rørskov. Der er kortlagt potentielle levested for rørdrum i digegravene >750 m sydøst for det ansøgte. På DOFbasen er rørdrum kun observeret en enkelt dag som rastende på lokaliteten "Sneum Digesø" fra 2010-2021.

Det vurderes i basisanalysen, at rørdrummen har mange egnede levesteder i fuglebeskyttelsesområdet og da arten ikke har væsentlige trusler, vurderes der forsat at være gode muligheder for at opretholde bestanden af rørdum i området.

Rørhøg

Ifølge basisanalysen yngler rørhøgen primært i vådområder med veludviklede rørskove og fouragerer desuden ofte over dyrkede marker, enge og græsarealer. Den er almindeligt forekommende i store dele af landet, hvor der kan findes egnede ynglelokaliteter.

I forbindelse med gennemførelse af overvågningen i 2017 og 2019 er der i fuglebeskyttelsesområdet blevet registreret 4 til 6 par. I lighed med rørdrum, har arten også slået sig ned i digegravene til trods for, at færdsel på vejene langs indersiden af diget er tæt på de ynglende fugle. Der er kortlagt potentielt levested for rørhøgen i digegraven ca. 50 m vest for det ansøgte samt på øerne i Sneum Engso (fig. 7). På DOFbasen er der foretaget talrige observationer af rørhøgen på lokaliteten "Sneum Digesø" registreret som primært fouragerende, overflyvende og rastende fra 2010-2021, og kun tre observationer af ynglefugle (2007, 2008 og 2020).

I basisanalysen vurderes det, at der er mange egnede levesteder for rørhøgen i fuglebeskyttelsesområdet. På baggrund af artens valg af ynglested, vurderes det desuden, at der forsat er gode muligheder for at opretholde en bestand af rørhøg, da der ikke er væsentlige trusler for arten i fuglebeskyttelsesområdet.

Blåhals

I basisanalysen oplyses det, at blåhals har beskedne krav til ynglehabitat, som ofte er større eller mindre rørskovsområder med pil i kanaler og grøfter. Desuden er det ofte i nærheden af mere eller mindre intensivt dyrkede arealer. Bestanden af ynglende blåhals har siden starten af 1990'erne spredt sig fra Sønderjylland til store dele af Jylland, og de sidste par år også Fyn og Sjælland.

I overvågning af arten i 2018 blev der i fuglebeskyttelsesområde 51 registreret 60 par, primært i digegravene. På DOFbasen er der foretaget talrige observationer af blåhals på lokaliteten "Sneum Digesø" registreret som primært rastende, syngende og fouragerende, men kun få ynglende fra 2010-2021.

Det vurderes i basisanalysen, at der er store velegnede levesteder i de to fuglebeskyttelsesområder, og at der er gode muligheder for, at arten kan ekspandere og øge ynglebestanden yderligere. Der vurderes ikke at være væsentlige trusler for artens forekomst og udbredelse i fuglebeskyttelsesområderne.

Skestork

Ifølge basisanalysen yngler skestorken ikke i området omkring Sneum Digesø, men fuglebeskyttelsesområde nr. 51 er også vigtig for skestork. Dette skyldes at ynglefuglene fra Langli raster ved Sneum Digesø i efteråret inden de trækker syd på. Sneum Digesø er en god rastelokalitet for skestorken, da der er en del områder ved søen, der er forstyrrelsesfrit. På DOFbasen er der foretaget talrige observationer af skestorken på lokaliteten "Sneum Digesø" registreret som primært rastende fra 2010-2021. I basisanalysen vurderes der ikke være væsentlige trusler for artens fortsatte tilstedeværelse i fuglebeskyttelsesområdet.

Hvidklire

Hvidklire yngler ikke i Danmark, men ses ifølge basisanalysen talrigt på træk over bl.a. Vadehavet. Overordnet vurderes det, at den nordeuropæiske bestand er stabil eller i fremgang. Arten vil ofte fouragere på vadefladerne ved lavvande og ved højvande raste på højvandsrasteplasser. Store flokke højvandsraster bl.a. i Sneum Digesø. I basisanalysen vurderes der ikke at være væsentlige trusler for artens fortsatte tilstedeværelse i fuglebeskyttelsesområde 57.

Øvrige fuglearter på udpegningsgrundlagene

Kystdirektoratet finder, at de ovenfor nævnte fuglearter i dette tilfælde kan repræsentere de andre fugle på udpegningsgrundlagene i forhold til de vurderinger der er foretaget neden for.

Odder

På Danmarks Naturdata er der ved Sneum Sluse og i Sneum Digesø registreret odder, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området og listet på

habitatdirektivets bilag IV. Odderen lever både i stillestående og rindende vand, og findes både i saltvand og ferskvand. Den foretrækker især uforstyrrede søer, vandløb, moser og fjordområder, der har gode skjulesteder i form af tæt vegetation.

Ifølge Natura 2000-områdets basisanalyse fra 2022-2027 vurderes odderens forekomst i området at være stor og stabil, og ud fra områdets karakter med flere vandløbssystemer samt uforstyrrede skjulesteder vurderes der i basisanalysen, at der ikke er trusler for artens forekomst i området.

Gråsæl og spættet sæl

Gråsæl og spættet sæl knytter sig til de kystnære farvande, hvor der findes uforstyrrede yngle- og hvilepladser på ubeboede øer, sandbanker, rev og skær og hvor der rigelig føde.⁷

I den danske del af Vadehavet har antallet af gråsæler været støt stigende i periode 2006-2018, hvor der i 2018 blev talt 229 individer mod henholdsvis 76 og 13 individer i 2012 og 2006. I basisanalysen for Natura 2000-området vurderes stigningen at skyldes først og fremmest immigration til området fra bl.a. den hollandske og tyske bestand i Vadehavet. Det konstateres, at gråsælens bestand ikke er stabil, hvilket ses ud fra de seneste års svingninger i antal individer.

I basisanalysen for Natura 2000 området konstateres det, at den spættede sæl i Danmark nærmer sig den økologiske bæreevne i de fire forvaltningsområder/populationer i Danmark (Vadehavet, Kattegat, den vestlige Østersø og Limfjorden). I den danske del af Vadehavet har bestanden varieret mellem 2500-4000 i periode 2016-2018 dog mest mellem 2500-3000. Yngle- og hvilepladserne, hvor spættet sæl er talt, er Grådyb, Knudedyb, Juvredyb og Listerdyb.

I perioden 2004-2020 er der registreret både spættet sæl og gråsæl rastende eller fouragerende ved Sneum Sluse. De væsentligste trusler for sælerne i Vadehavet vurderes i basisanalysen at være menneskelige aktiviteter i form af kajaksejls, skibstrafik (herunder fiskeri) og sælsafari til sælernes hvilepladser.

Ansøgers bemærkninger vedr. sorthovedet måge mm:

Arbejdsgruppen vil med vores projekt på ingen måde være til skade for en fugleart, med de anlæg vi tænker placeret ved digesøens parkeringsplads. DOF Sydvestjylland har haft høringsmulighed og havde ingen indsigelser imod projektet. Vi har kontaktet DOF Sydvestjylland og har spurgt specifikt til deres mening om risikoen for den sorthovedet måges levevilkår og ynglemulighed hvis projektet bliver realiseret. DOF Sydvestjylland ved formand Karin Gustausen har svaret: "Da forslaget om shelters og madpakkehus blev varslet for et par år siden, havde vi det til debat ved et bestyrelsesmøde i DOF Sydvestjylland og ingen fra bestyrelsen mente, at omtalte shelters og

⁷ Videnskabelig rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 209 (Arter 2015) – 2016

madpakkehus kunne være til gene for fuglene. Slet ikke Sorthovedet måge, som yngler på god afstand af P-pladsen ” (Citat gengivet fra mail med tilladelse).

Vi har sammen med biolog John Frikke besøgt området. Han er en af de fremmeste eksperter, når det gælder (vadehavs)fugle og han har et meget stort kendskab til Sneum Digesø, som han i arbejdssammenhæng har været med til at etablere. Han udtaler som privatperson og ornitolog: ”Jeg har fulgt fuglelivet i og omkring Sneum Digesø i mange år, og jeg mener ikke, at et madpakkehus og et shelter etableret på/i tilknytning til den eksisterende P-plads vil være til gene for fuglelivet i området ved Sneum Sluse. Parkeringspladsen ligger i tilstrækkelig afstand fra mågernes ynglesteder, som findes på øerne i søen, og de hidtidige erfaringer tyder ikke på, at mågerne (hverken hættemåge eller sorthovedet måge) lader sig påvirke. Der er i forvejen færdsel, overnattende autocampere, toiletbygning med mere, og det har ikke haft en negativ indflydelse på den sorthovedet måges yngleaktiviteter på øerne.” (Citat gengivet med tilladelse).

Med ovennævnte reducerer vi det oprindelige projekt fra tre anlæg til to anlæg, der begge også er reduceret i omfang. Dermed tror vi, at risikoen for at tiltrække større grupper minimeres væsentligt.

Informations- og formidlingsdel af projektet

Et væsentligt element i projektet (jf. projektbeskrivelsen) er formidlingsdelen. Det har fra begyndelsen været et ønske for arbejdsgruppen at være katalysator i forhold til at få udbredt de mange historievinkler der er i forbindelse med Sneum Sluse (digehistorie, hyttebyens historie m. m.) og intentionen for gruppen har hele tiden været at være med til at formidle den gode historie om Nationalpark Vadehavet og Unesco Verdensarv til de besøgende ved slusen. Derunder selvfølgelig også at informere om områdets helt enestående betydning for dyrelivet i almindelighed, men fuglelivet i særdeleshed. Dette styrket af, at Nationalpark Vadehavet har valgt at udpege Sneum Sluse til et såkaldt ”Informationssted” i deres projekt ”Velkommen til Nationalpark Vadehavet”. I den forbindelse er vi vidende om, at NPV netop i disse år som et væsentligt omdrejningspunkt har udbredelsen af begrebet Code of Conduct. M.a.o. vil der ved Sneum Sluse komme information om hvordan man som besøgende i et nationalparkområde skal opføre sig i forhold til dyrelivet, området og arealerne ved og omkring slusen.

Væsentlighedsvurdering:

Det er Kystdirektoratets samlede vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Det konstateres, at der i området i forvejen er en del aktivitet på grund af parkeringspladserne, toilet, Sneum Hytteby, Vestkystruten, samt at det er en kendt fuglelokalitet. Det er Kystdirektoratets vurdering, at det reviderede ansøgte projekt med et mindre madpakkehus og kun en shelter, ikke indebærer forstyrrelser eller andre påvirkninger, der kan have betydning for fuglene og de andre arter på udpegningsgrundlaget. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på, at der er tale

om et område, hvor der i forvejen er en del menneskelig aktivitet på de to parkeringspladser, samt det ansøgte størrelse og omfang, der ikke inviterer til ophold af større grupper end der i forvejen kommer. Ligeledes begrænses den mulige støj fra grupper i madpakkehuset med plexiglas ud til søen og man vil oplyse besøgende om hvordan man opfører sig i området i forhold til den omkringliggende natur. Det er på den baggrund Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke vil medføre en væsentlig øget menneskelig aktivitet og forstyrrelse i området.

I vurderingen af, at det ansøgte ikke vil påvirke Natura 2000-området væsentligt, lægges der vægt på, at de ansøgte faciliteter placeres uden for kortlagt habitatnatur.

Derudover lægges der vægt på, at de kortlagte potentielle levesteder i nærheden er i god eller høj tilstand og at der vurderes at være gode muligheder for at opretholde en bestand af arterne i området. Ligeledes lægges der vægt på, at der for størstedelen af arterne ikke vurderes at være væsentlig trusler for arternes forekomst og udbredelse og at det ansøgte ikke forårsager de trusler som nævnes i afsnittene ovenfor. I forhold til informationen om at sorthovedet måges bestand kan påvirkes af rekreative faciliteter, er det er indgået i vurderingen, at det nærliggende kortlagte levested af sorthovedet måge er placeret på øer ude i søen med en afstand på ca. 190 m til parkeringspladsen. Det er derfor Kystdirektoratets vurdering, at levestederne ikke påvirkes af det ansøgte, selvom det ansøgte placeres tættere på end 300 m, da levestederne afgrænses fra det ansøgte af vand. Derudover er informationen fra ansøger om, at de ikke hidtil har ladet sig påvirke af besøgende på parkeringspladsen, indgået i vurderingen.

Områderne hvor faciliteterne ønskes etableret vurderes til ikke at være yngleområde for odder, gråsæl og spættet sæl, men arterne kan forekomme i og ved Sneum Å. Kystdirektoratet vurderer, at arterne ikke vil påvirkes væsentligt af det ansøgte, idet Natura 2000-området huser mange mere velegnede raste- og fourageringsområder, hvor de kan opholde sig og søge føde, samt at det ansøgte ikke vil medføre en væsentlig øget menneskelig aktivitet og forstyrrelse i området.

Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af NOVANA-programmets ekstensive overvågning af alle flagermusarter 2004-2011⁸ og forvaltningsplan for flagermus⁹ ses det at følgende flagermusarter potentielt kunne forekomme i området:

- Vandflagermus
- Troldflagermus
- Dværgflagermus
- Pipistrellflagermus

⁸ Videnskabelig rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 50 (OVERVÅGNING AF ARTER 2004-2011) – 2013

⁹ Forvaltningsplan for flagermus - Naturstyrelsen, Miljøministeriet - 2013

- Sydflagermus
- Skimmelflagermus

Flagermusenes sommeropholdssted skal være beskyttet mod fjender, have gode ind- og udflyvningsmuligheder, uforstyrret og relativt varmt. I Danmark findes dagopholdsstederne i sprækker, hulheder, spættehuller mv. i træer, i forskellige bygninger. Lidt sjældnere i sprækker under broer, samt i fugle- eller flagermuskasser. Kravene til mellemkvarterer (forår og efterår) er nogenlunde de samme som sommerkvartererne. Vinterkvartererne skal være køligt, men isoleret mod frost, samt stadig uforstyrret og beskyttet mod fjender. I vinterhalvåret opholder flagermusene sig på steder som huler og kalkgruber, men også i hule træer og bygninger, det er dog forskelligt fra art til art.¹⁰

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten ikke er et potentielt levested for andre bilag IV-arter. Se Natura 2000-afsnittet for information om odderen.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV. Det er indgået i vurderingen, at det ansøgte ikke vil påvirke yngle-, raste og/eller overvintringsmuligheder for flagermusarterne. Kystdirektoratet har lagt vægt på, at der ikke fældes træer og fjernes bebyggelse i forbindelse med etablering af det ansøgte, samt det ansøgte begrænsede karakter i denne sammenhæng.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Det fremgår af lovbemærkningerne til en ændring af naturbeskyttelsesloven i 1994 - "kystloven" - at det vil være muligt at opnå dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af turismen. Mindre foranstaltninger er f.eks. toiletbygninger, informationstavler og skilte samt andre beskedne opholdsfaciliteter. Det er en forudsætning for at opnå dispensation, at anlægget placeres og udføres under hensyntagen til kystlandskabet og den omgivende natur.

Efter det oplyste, er der tale om etablering af et madpakkehus, en shelter og en stormflodssøjle, der er frit tilgængelig for områdets besøgende, og som tjener et offentligt formål til støtte for friluftslivet og formidling af stedets natur og historie.

Ud fra en samlet betragtning er det således Kystdirektoratets vurdering, at madpakkehuset og shelter er omfattet af ovenstående lempeligere praksis, da der med den reviderede ansøgning er taget de fornødne hensyn til kystlandskabet og

¹⁰ Forvaltningsplan for flagermus - Beskyttelse og forvaltning af de 17 danske flagermusarter og deres levesteder (Julie D. Møller, Hans J. Baggøe, Hans Jørgen Dahl – Naturstyrelsen, Miljøministeriet 2013).

den omgivende natur. Der lægges særligt vægt på madpakkehusets størrelse og at der kun er tale om en enkel shelter. I vurderingen har Kystdirektoratet endvidere lagt vægt på, at madpakkehuset og shelter placeres i direkte tilknytning til eksisterende parkeringsplads med rekreative faciliteter og eksisterende beplantning, hvor der i forvejen er mange besøgende. Der er ligeledes lagt vægt på, at det ansøgte placeres i tilknytning til tekniske anlæg som diget og slusen, samt op ad Sneum Hytteby.

Stormflodssøjlen er med en højde på 4,5 meter højere end de skilte og informationstavler, der efter praksis normalt gives dispensation til inden for strandbeskyttelseslinjen. Henset til stormflodssøjlen formidlingsmæssige formål og placering tæt ved parkeringsplads og et større teknisk anlæg i form af slusen, er det dog Kystdirektoratets vurdering, at der er tale om et særligt tilfælde, og at der ikke er væsentlig landskabsmæssige hensyn, der taler imod en dispensation.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til madpakkehus, shelter og stormflodssøjle.

Med venlig hilsen

Johanne Raakjær Nielsen
jorni@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. 78 og fuglebeskyttelsesområde nr. 51 og 57 i Natura 2000-område nr. 89, Vadehavet

Afgørelsen er også sendt til:

- Esbjerg Kommune, raadhuset@esbjergkommune.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Esbjerg, esbjerg@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Sydvestjylland, sydvestjylland@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Esbjerg, esbjerg@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, jyllandskredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Nationalpark Vadehavet, Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens¹¹ § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen¹² skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

¹¹ Lovbekendtgørelse nr. 1986 af 27. oktober 2021 af lov om naturbeskyttelse.

¹² Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. 78 og fuglebeskyttelsesområde nr. 51 og 57 i Natura 2000-område nr. 89, Vadehavet

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 78		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Flodmunding (1130)
	Vadeflade (1140)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Vadegræssamfund (1320)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Visse-indlandsklit (2310)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Grøn kølleuldsmed (1037)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Havlampret (1095)
	Laks (1106)	Snæbel* (1113)
	Stavsild (1103)	Odder (1355)
	Gråsæl (1364)	Spættet sæl (1365)
	Marsvin (1351)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 51		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Hvid stork (Y)
	Skestork (T)	Pibesvane (T)
	Blisgås (T)	Kortnæbbet gås (T)
	Bramgås (T)	Rørhøg (Y)
	Hedehøg (Y)	Engsnarre (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Klyde (Y)
	Hjejle (T)	Pomeransfugl (T)
	Brushane (Y)	Sorthovedet måge (Y)
	Fjordterne (Y)	Mosehornugle (Y)
	Blåhals (Y)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 57		
Fugle:	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Grågås (T)	Blisgås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Mørkbuget knortegås (T)	Lysbuget knortegås (T)
	Gravand (T)	Gråand (T)
	Spidsand (T)	Skeand (T)
	Pibeand (T)	Krikand (T)
	Edderfugl (T)	Sortand (T)
	Havørn (T)	Blå kærhøg (T)
	Vandrefalk (T)	Klyde (TY)
	Strandskade (T)	Hvidbrystet præstekrave (TY)
	Hjejle (T)	Strandhjejle (T)
	Islandsk ryle (T)	Sandløber (T)
	Almindelig ryle (T)	Rødben (T)
	Sortklire (T)	Hvidklire (T)
	Lille Kobbersneppe (T)	Stor regnspejle (T)
	Storspejle (T)	Dværgmåge (T)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (TY)
	Sandterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Mosehornugle (Y)
	Blåhals (Y)	

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))